

Linnéuniversitetet
Rektor

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Peter Green
08-563 086 07
peter.green@hsv.se

Beslut
2011-06-21
Reg.nr 641-5655-10

Beslut om tillstånd att utfärda sjukgymnastexamen

Högskoleverket beslutar att Linnéuniversitetet inte får tillstånd att utfärda sjukgymnastexamen.

Ansökan och ärendets hantering

Linnéuniversitetet har den 14 oktober 2010 ansökt hos Högskoleverket om tillstånd att utfärda sjukgymnastexamen. För granskning av ansökan har Högskoleverket utsett följande sakkunniga:

professor Stefan Lohmander, Lunds universitet (ordförande),
professor Karin Harms-Ringdahl, Karolinska institutet,
professor Gunnevi Sundelin, Umeå universitet, samt lektor Hans Lund, Syddansk universitet, Odense, Danmark.

Underlag för bedömningen har varit Linnéuniversitetets ansökan om examenstillstånd som inkom till Högskoleverket den 14 oktober 2010, samt ett platsbesök vid lärosätet där bedömargruppen deltog, den 29 mars 2011.

Bedömning

Bedömningen har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen. De sakkunnigas bedömning är att Linnéuniversitetet saknar förutsättningar att ge en sjukgymnastexamen som uppfyller kraven i högskolelagen och de mål som anges i högskoleförordningen för denna examen. De sakkunnigas slutsatser är:

- att den samlade lärarkompetensen i sjukgymnastik är för liten, ämnesmässigt för smal och med oklar medicinsk kompetens
- att det är oklart om den organisation man vill skapa för verksamhetsförlagd utbildning för sjukgymnaster vid Linnéuniversitetet har tillräckliga förutsättningar
- att viss forskarkompetens finns i nuläget, men att denna bedöms otillräcklig för en forskande miljö med tillräcklig kritisk massa i ämnet sjukgymnastik
- att det är oklart vilken forskande miljö som sjukgymnastprogrammets företrädare kommer att ges möjlighet till att bygga upp, samt att de beskrivna förutsättningarna vad avser resurser och infrastruktur för forskning inte utgör tillräcklig grund för en sjukgymnastisk forskningsmiljö
- att forskningsanknytningen för flertalet ämnesområden saknas eller är tveksam, vilket också påverkar lärarkompetensen negativt
- att kärnan i sjukgymnastik med fokus på fysisk aktivitet och rörelseförmåga vid funktionshinder har alltför liten plats i programmet i relation till den andel som utgörs av primärprevention; fysisk aktivitet/health promotion kan var ett tänkbart område för specialisering inom sjukgymnastiken men inte utgöra en bas för grundutbildning
- att utbildningsplanen innehåller flera oklarheter vad avser sjukgymnastutbildningens utformning, kvalitet och kvalitetssäkring i dess olika delområden

Med hänvisning till dessa brister är det bedömarens uppfattning att Linnéuniversitetet inte uppfyller kraven för tillstånd att utfärda sjukgymnastexamen. Högskoleverket instämmer i denna bedömning. De sakkunnigas yttrande bifogas.

Beslut

Högskoleverket beslutar att Linnéuniversitetet inte ges tillstånd att utfärda sjukgymnastexamen.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Lars Haikola efter föredragning av utredare Peter Green i närvaro av avdelningschef Magnus Hjort.

Lars Haikola

Peter Green

Kopia:
Utbildningsdepartementet

De sakkunniga

2011-06-21

Bedömning av Linnéuniversitetets ansökan till Högskoleverket om tillstånd att utfärda sjukgymnastexamen

Linnéuniversitetet har i oktober 2010 ansökt om tillstånd att utfärda sjukgymnastexamen. Högskoleverket har utsett en bedömargrupp för att bedöma ansökan bestående av professor Karin Harms-Ringdahl vid Karolinska Institutet, professor Stefan Lohmander vid Lunds Universitet (ordförande), lektor Hans Lund vid Syddansk universitet, Odense, Danmark, samt professor Gunnevi Sundelin vid Umeå universitet.

Följande bedömning grundar sig på bedömargruppens värdering av det skriftliga underlaget inlämnat av Linnéuniversitetet, samt på diskussioner vid platsbesök den 28 - 29 mars 2011 med lärargrupp, studenter och externa representanter, följt av bedömargruppens interna överläggningar.

Utbildningens förutsättningar

Lärarkompetens

Vid en fullt utbyggd utbildning planeras bemanningen för ämnet sjukgymnastik vid Linnéuniversitetet till 0,5 professor, 3 lektorer och 2 - 3 adjunkter, som också skall ha en klinisk koppling. Denna bemanning är låg i relation till det utbildningsuppdrag man avser med en årlig antagning intag av 45 studenter i ett sjukgymnastprogram på grundnivå, det vill säga totalt 135 studenter efter 3 år. Profilen för de lektorer som redan är anställda vid Linnéuniversitetet har fysisk aktivitet och idrott i fokus och ingen plan presenteras i ansökan eller vid platsbesöket för hur rekryteringen ska se ut framöver för att täcka andra områden som är väsentliga för sjukgymnastisk verksamhet, såsom andning och cirkulation, rörelse- och stödjeorgan, habilitering/rehabilitering, ergonomi, geriatrik, neurologi, samt biomekanik. Varken i det skriftliga underlaget eller vid platsbesöket anges hur den medicinska kompetensen ska rekryteras eller om den finns tillgänglig i regionen. Vid platsbesöket träffade bedömargruppen olika företrädare för Linnéuniversitetet, särskilt företrädare för Campus Kalmar. De

hänvisade till att det redan finns kompetens vid Linnéuniversitetet, men det framkom varken i ansökan eller vid besöket vilken kompetens det rör sig om och om den är relevant för ett sjukgymnastprogram. Inom det planerade sjukgymnastprogrammet finns i dagsläget 1,5 vetenskapligt kompetenta sjukgymnaster som planeras undervisa på sjukgymnastprogrammet. Lärarna kommer att få 20 % utvecklingstid inom ramen för tjänsten.

Bedömargruppen anser att den samlade lärarkompetensen i sjukgymnastik är för liten, ämnesmässigt för smal och att dess medicinska kompetens är oklar.

När det gäller den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) presenterades ett idédokument från 2007 som även ingick i den tidigare ansökan till Högskoleverket. Man planerar för en struktur med huvudhandledare och bashandledare samt kliniskt kopplade tjänster för adjunkter och lektorer vid universitetet. De företrädare för sjukvårdshuvudmännen som bedömarna träffade vid platsbesöket var positiva till utbildningen och sade sig vara beredda att verka för den modell som skissades i idédokumentet. I det skriftliga material bedömarna fått tillgång till fanns ett icke signerat generellt skrivet avtal mellan Kalmar läns landsting och Linnéuniversitetet. Detta är dock ett generellt avtal för alla vårdutbildningar i länet och det ger inte information specifikt för sjukgymnastutbildningen. De svårigheter andra sjukgymnastutbildningar har att få praktikplatser och en hållbar organisation för den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) pekar på att tydliga avtal måste föreligga där universitetets och landstingens/kommunernas överenskommelser och åtaganden gentemot varandra klagas.

Till den verksamhetsförlagda utbildningen räknar Linnéuniversitetet även en hälsomottagning förlagd till universitetets lokaler dit allmänheten kan vända sig för rådgivning, hjälp med stresshantering, konditionstestning och handmassage. Man påpekar dock att detta inte räknas som sjukvårdsmottagning och att inga journaler förs, varför bedömargruppen menar att verksamhet vid denna mottagning inte kan anses som patientrelaterad verksamhetsförlagd utbildning.

Bedömargruppen anser det oklart om den VFU-organisation man vill skapa för sjukgymnastutbildningen vid Linnéuniversitetet har tillräckliga förutsättningar.

Utbildningsmiljö

Forskningsanknytningen i ämnet sjukgymnastik vid Linnéuniversitetet vilar idag främst på existerande forskning vid lärosätet som främst bedrivs inom idrottsvetenskap. Uppgifter saknas om vilken sjukgymnastisk forskning som

bedrivs inom olika verksamhetsförlagda, kliniska miljöer. Den beskrivna forskningen bedrivs sålunda på en annan institution och inte vid den institution som har ansvaret för huvudområdet sjukgymnastik. När det gäller förutsättningar för att bygga upp en forskande miljö i sjukgymnastik, finns i dagsläget inga utlovade medel från den fakultet där sjukgymnastprogrammet ska ingå, och inte heller från landstinget. Vid lärosätet hänvisade man under bedömargruppens platsbesök till externa medel och till att forskning i sjukgymnastik kan ingå i annan forskning som bedrivs på institutionen och universitetet. Den lektor och den gästprofessor som idag är verksamma vid Linnéuniversitetet och som avses bli engagerade i sjukgymnastutbildningen har vissa forskningsmedel (huvudsakligen som medsökande). Dessa medel kan dock inte användas till att bygga upp en forskningsmiljö där man bland annat behöver satsa på infrastruktur för forskning inom sjukgymnastikens område.

Sedan 2010 finns dock ett masterprogram för huvudområdet sjukgymnastik vid Linnéuniversitetet, varför kravet på progression i studierna kan uppfyllas.

Bedömargruppens uppfattning är att en ny sjukgymnastutbildning inte bör ha sämre resurser för forskning än andra nystartade utbildningar.

Sjukgymnastutbildningens högskolemässighet kan inte grunda sig på annan forskning vid Linnéuniversitetet. Forskningsanknytning till annat område än fysisk aktivitet/health promotion presenterades inte i underlag eller vid diskussioner.

Bedömarnas slutsats är att det är oklart vilken forskande miljö som sjukgymnastprogrammets företrädare kommer att ges möjlighet till att bygga upp, samt att de beskrivna förutsättningarna inte utgör tillräcklig grund för en sjukgymnastisk forskningsmiljö.

Infrastruktur

Vid Linnéuniversitetet finns lokaler under renovering som kan användas för sjukgymnastutbildningen. Man anger vid platsbesöket att man kommer att prenumerera på de medicinska tidskrifter som lärare och studenter behöver fri tillgång till.

Bedömargruppen finner att den planerade infrastrukturen kring lokaler och biblioteksresurser bör vara tillräcklig för den planerade utbildningen.

Utbildningens utformning

Styrdokument

Linnéuniversitetet har inte presenterat en översikt över utbildningens enskilda kursmoment och den inbördes placeringen av dessa, vilket försvårade en bedömning av kursplaner. Krav på styrdokument och utbildningsplan bör vara så att såväl lärare som studerande inför en ny utbildning ska få klarhet i utbildningsmålen och den konsekvens dessa har för utbildningens uppbyggnad och innehåll. I de enskilda kursmomenten bör de studerande också få information om kunskapskrav, färdigheter och kompetens.

I den inlämnade dokumentationen redogörs för de viktigaste komponenterna i sjukgymnastverksamheten. Här betonas att fysisk aktivitet och health promotion är en central aspekt av den planerade sjukgymnastutbildningen vid Linnéuniversitetet, snarare än sekundär och tertiär prevention, behandling och habilitering/rehabilitering.

Bedömargruppen uppfattar styrdokument och utbildningsplan som otydliga. Det är vidare bedömargruppens uppfattning att fysisk aktivitet/health promotion kan var ett tänkbart område för specialisering inom sjukgymnastiken, men inte utgöra en bas för grundutbildning i sjukgymnastik.

Undervisning, kurslitteratur och examination

De undervisningsmoduler och ämnen som beskrivs i det inlämnade materialet motsvarar de nationella kraven. Dock saknas forskningsanknytningen för flertalet ämnesområden, eller så är den oklar, och därmed också lärarkompetensen.

Presentationen av de enskilda kursplanerna innehåller bland annat förväntat studieresultat (mål), innehåll och examinationsform. Sambandet mellan förväntat resultat och examinationsform framstår dock ofta som oklart. För de totalt 18 kurserna specificeras examensformen endast för tre: VFU, hälsofrämjande fysisk aktivitet, och entreprenörskap, vilket försvårar en bedömning av om kursplanerna innehåller mål (förväntade studieresultat) som utarbetats i enlighet med examensförordningen vad gäller yrkesexamina för sjukgymnastik.

I ansökan redogörs för en generell progression i utbildningen, men om denna progression kommer till ett koordinerat uttryck i både den yrkesmässiga och den akademiska delen av utbildningen låter sig inte bedömas. Bedömargruppen fick inte heller under platsbesöket klarhet i denna fråga.

Utbildningsplanen lever upp till kraven på att ”undervisningen och examinationen kommer att utveckla förmåga att i nationella och internationella sammanhang

redogöra för och diskutera vetenskapliga frågeställningar" genom dess innehåll av relevanta moduler om vetenskapliga metoder, och genom att det i andra moduler beskrivs att de studerande ska kunna förhålla sig kritiska till verksamhetens innehåll och metoder.

Bedömargruppen ser det som mycket problematiskt att forskningsanknytningen för flertalet ämnesområden saknas eller är tveksam, och därmed också lärarkompetensen. Dokumentationen om utbildningens utformning innehåller flera oklarheter.

Utbildningens resultat

Säkring av examensmålen

De examensmål som är uppställda i den föreslagna utbildningsplanen följer högskoleförordningens examensmål för sjukgymnastutbildning och liknar även de fastslagna målen vid de övriga sjukgymnastutbildningarna i Sverige. Den underliggande strukturen i kursplanerna och dess konstruktiva länkning och progression för studenternas lärande är dock som ovan kommenterats oklar.

Pedagogisk kompetens för lärare och examinatorer i de kliniska medicinska ämnena är oklar, då enbart prekliniker finns anställda vid universitetet. Likaså saknas ambitionen att handledarna i den verksamhetsförlagda utbildningen ska ha magisterexamen, något som enbart anges för den kliniska adjunkten och huvudhandledare inom aktuella landsting/regioner. Uppgifter om hur många av de tilltänkta handledarna som idag har magisterexamen och hur rekryteringsläget ser ut i regionen saknas, liksom vilka resurser som ska satsas på kompetenshöjning. Uppgift saknas också om hur resurserna avses fördelas inom sjukgymnastikens olika verksamhetsområden.

Bedömargruppen anser det oklart om utbildningens kvalitet i dess olika delområden av ämnet sjukgymnastik kan säkerställas med de givna förutsättningarna.

I sammanfattning anser bedömargruppen

- att den samlade lärarkompetensen i sjukgymnastik är för liten, ämnesmässigt för smal och med oklar medicinsk kompetens
- att det är oklart om den organisation man vill skapa för verksamhetsförlagd utbildning för sjukgymnaster vid Linnéuniversitetet har tillräckliga förutsättningar
- att viss forskarkompetens finns i nuläget, men att denna bedöms otillräcklig för en forskande miljö med tillräcklig kritisk massa i ämnet sjukgymnastik
- att det är oklart vilken forskande miljö som sjukgymnastprogrammets företrädare kommer att ges möjlighet till att bygga upp, samt att de beskrivna förutsättningarna vad avser resurser och infrastruktur för forskning inte utgör tillräcklig grund för en sjukgymnastisk forskningsmiljö
- att forskningsanknytningen för flertalet ämnesområden saknas eller är tveksam, vilket också påverkar lärarkompetensen negativt
- att kärnan i sjukgymnastik med fokus på fysisk aktivitet och rörelseförmåga vid funktionshinder har alltför liten plats i programmet i relation till den andel som utgörs av primärprevention; fysisk aktivitet/health promotion kan vara ett tänkbart område för specialisering inom sjukgymnastiken men inte utgöra en bas för grundutbildning
- att utbildningsplanen innehåller flera oklarheter vad avser sjukgymnastutbildningens utformning, kvalitet och kvalitetssäkring i dess olika delområden

Med hänvisning till dessa brister är det är bedömargruppens uppfattning att Linnéuniversitet inte uppfyller kraven för tillstånd att utfärda sjukgymnastexamen.